

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

915

Vragen van het lid **Boulakjar** (D66) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *het bericht «Zonnepanelen zonder investering duurder dan gedacht»* (ingezonden 25 oktober 2023).

Antwoord van Minister **Adriaansens** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 1 februari 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 523.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Zonnepanelen zonder investering duurder dan gedacht»¹ uit de uitzending van Radar van maandag 23 oktober 2023?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Hoe kwalificeert u de uitspraken en beweringen van deze verkopers uit de uitzending over onder andere energieprijzen, de kwaliteit van bepaalde zonnepanelen en de levensduur van zonnepanelen? Zou u dit kwalificeren als bewuste misleiding? Kunt u hiertegen optreden?

Wat vindt u van de transparantie door de verkopers in de uitzending van Radar wat betreft de kosten voor het leasen, installeren en de daadwerkelijke kosten van de zonnepanelen? Zou u dit kwalificeren als bewuste misleiding? Kunt u hiertegen optreden?

Antwoord 2 en 3

Verkopers mogen consumenten niet misleiden. Dit houdt onder meer in dat verkopers consumenten duidelijke en juiste informatie moeten geven, essentiële informatie niet mogen weglaten of verstoppen en dat zij informatie tijdig moeten verstrekken. Of er in specifieke gevallen sprake is van misleiding is aan de toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (ACM) en, waar het gaat om krediet in de zin van de Wet op het financieel toezicht (Wft), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), of aan de rechter.

¹ Radar, 23 oktober 2023, Fragment: Zonnepanelen zonder investering duurder dan gedacht (radar.avrotros.nl/uitzendingen/gemist/item/fragment-zonnepanelen-zonder-investering-duurder-dan-gedacht/).

Vraag 4

In de uitzending worden de potentiële klanten bewust toegestuurd naar bedrijven die leningen aanbieden tegen zéér hoge rentepercentages, in plaats van bijvoorbeeld het Warmtefonds. Hoe kunt u ervoor zorgen dat huishoudens méér gebruik maken van initiatieven zoals het Warmtefonds zodat huishoudens geen torenhoge rentes hoeven te betalen voor zonnepanelen?

Antwoord 4

Het kabinet stimuleert het gebruik van het Warmtefonds op verschillende manieren. Allereerst zijn recent de leenvoorwaarden nog aantrekkelijker gemaakt, waardoor het gebruik zal toenemen. Een voorbeeld: woningeigenaren met een verzamelinkomen tot zestigduizend euro lenen renteloos. Gemiddeld lenen mensen circa 11.500 euro bij het Warmtefonds. De maandelijkse aflossing voor deze groep is dan 48 euro (bij een looptijd van twintig jaar). Ten tweede, starten gemeenten momenteel met de lokale aanpak om 750.000 huishoudens te ondersteunen bij het nemen van energiebesparende isolatiemaatregelen. Gemeenten kunnen een aanbod doen aan bewoners om tegen zeer lage kosten te isoleren, vanwege de extra financiële steun uit de lokale aanpak en de landelijke subsidies in combinatie met het Warmtefonds voor de overgebleven investeringskosten. Hierdoor zal naar verwachting het aantal mensen dat financiering via het Warmtefonds regelt aanzienlijk toenemen. Ten derde is het Warmtefonds bezig met een vereenvoudiging van het aanvraagproces, zodat de aanvrager direct ziet welke lening past bij de persoonlijke situatie en welke rente daarbij van toepassing is. Ook woningeigenaren zonder leenruimte en eigenaren van 75 jaar en ouder kunnen terecht bij het Warmtefonds. Ten vierde maakt het Warmtefonds een plan om begin 2024 een campagne te starten voor meer naamsbekendheid. Bovendien is het Warmtefonds een verkenning gestart met een aantal partijen, zoals een energiemaatschappij, zodat mensen die zich elders oriënteren op verduurzamingsmaatregelen de weg naar het Warmtefonds sneller vinden.

Vraag 5

In de uitzending wordt ook gesproken over overheidssubsidies. Het kabinet is voornemens om de salderingsregeling zonnepanelen af te bouwen. Welke gevolgen heeft dit voor huishoudens met dit soort lease- of huurcontracten?

Antwoord 5

Voor lease- of huurcontracten geldt dat de kosten en opbrengsten van zonnepanelen verdeeld worden tussen degene die de zonnepanelen verhuurt of laat leasen en de contractant. In het algemeen zal daarom de netto opbrengst van de contractant van zelf opgewekte elektriciteit bij lease- of huurcontracten lager zijn dan wanneer iemand zonnepanelen koopt. Hoeveel dit precies is, is afhankelijk van de gemaakte afspraken. Het is sinds 2017 bekend dat het kabinet het voornemen heeft de salderingsregeling af te bouwen. Dit zal veelal meegenomen zijn in de gemaakte afspraken. Voor consumenten die overwegen om zonnepanelen te laten installeren is het belangrijk om kritisch te kijken of leasen of huren van zonnepanelen bij hen past, of eventueel te overwegen aanspraak te maken op het Warmtefonds om zo zelf te kunnen investeren in zonnepanelen.

Het wetsvoorstel voor afbouw van de salderingsregeling, dat momenteel in de Eerste Kamer ligt, regelt een geleidelijke afbouw vanaf 2025. Voor het deel wat niet gesaldeerd kan worden, ontvangt de consument een redelijke vergoeding. Als de salderingsregeling wordt afgebouwd, betekent dit dat een steeds groter deel van de opgewekte elektriciteit in aanmerking komt voor de terugleververgoeding. Door zoveel mogelijk opgewekte elektriciteit direct te verbruiken (achter de meter), kunnen zonnepanelenbezitters daarentegen meer profiteren. Dat geldt zowel voor koop, lease, als huur. Milieu Centraal geeft tips over hoe consumenten meer opgewekte elektriciteit zelf kunnen verbruiken.²

In het wetsvoorstel voor afbouw van de salderingsregeling zijn overigens twee evaluatiemomenten opgenomen (2025 en 2028). Met deze evaluatiemo-

² <https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/zonnepanelen/meer-zonnestroom-zelf-verbruiken>.

menten worden ook de ontwikkeling van zonnepanelen op daken en de investeringen in zonnepanelen in de huursector en de koopsector geëvalueerd.

Vraag 6

Welke regels gelden er voor het op deze manier aanbieden en verkopen van producten zoals zonnepanelen? Welke regels zijn er voor het overnemen van de gehuurde of geleasede zonnepanelen? Welke regels worden er volgens de Minister in de uitzending door de verkopers overtreden? Hoe gaat u hiertegen optreden?

Antwoord 6

Huur en private lease van roerende zaken zijn in beginsel uitgezonderd van de Wet op het financieel toezicht (Wft).³ Financial lease (huurkoop) waarbij de consument aan het eind van de looptijd van het contract eigenaar wordt, valt wel onder de definitie van krediet in de Wft. In de uitzending wordt gesproken van huur of lease van zonnepanelen op afbetaling. Ervan uitgaande dat sprake is van krediet, gelden in beginsel de regels van consumentenkrediet in de Wet op het financieel toezicht en de regels in boek 7, titel 2a, van het Burgerlijk Wetboek (BW). Zo dient de financiële positie van de consument in kaart te worden gebracht om te beoordelen of de consument de rente en aflossing van het krediet kan betalen. Verder dient de kredietverstrekker aan de consument informatie te geven over het krediet. Bijvoorbeeld over het soort krediet, het bedrag, de looptijd, rente en de voorwaarden. In het BW is onder meer opgenomen wat een kredietovereenkomst inhoudt en welke rechten en plichten een consument heeft. De geldende bepalingen met betrekking tot huurkoop staan in boek 7a, titel 5, afdeling 2, BW. Consumenten moeten vooraf goed worden geïnformeerd en de informatie mag niet misleidend zijn. Zie hiervoor ook de beantwoording van vragen 2 en 3. Toezichthouder AFM kan handhavend optreden bij overtreding van de regels over consumentenkrediet. De ACM kan bij overtreding van het algemene consumentenrecht ingrijpen, bijvoorbeeld door boetes op te leggen. Of handhaving in dit geval aan de orde is, is aan de toezichthoudende instanties.

Vraag 7

Deelt u de mening dat dit soort negatieve verhalen over zonnepanelen onnodig zijn en dat door dit soort louche verkopers zonnepanelen onterecht een slechtere naam krijgen?

Antwoord 7

Ja.

Vraag 8

Wat doet de zonnepanelenbranche zelf om dit soort verkooppraktijken te voorkomen?

Antwoord 8

Ik vind het zinvol dat de sector kritisch kijkt naar eventuele uitwassen, en bovenop de formele eisen van de regelgeving ook de lat hoger legt om te zorgen voor een betere informatievoorziening aan de consument en eerlijke handelspraktijken. Dat is ook in het belang van goedwillende ondernemers. Holland Solar, branchevereniging voor bedrijven die actief zijn in de Nederlandse zonne-energiesector, onderschrijft het belang van het correct aanbieden van financiële producten, waarbij er transparantie omtrent de voorwaarden is en eerlijke voorlichting daarover. Navraag bij Holland Solar leert mij verder dat Holland Solar aanvullend op de regels voor consumentenkrediet in het eerste kwartaal van 2024 een gedragscode publiceert voor installatie van zonnestroomsystemen op woningen, waarin aandacht wordt besteed aan lease- en huurcontracten voor zonnepanelen en de wijze waarop deze worden aangeboden. Ik kijk daarom uit naar wat de gedragscode oplevert en zal richting de sector inzetten op een snelle uitwerking daarvan.

³ Artikel 1:20, eerste lid, onder c, Wft.

Vraag 9

Wat gaat u doen om huishoudens te beschermen tegen oneerlijke ondernemers?

Antwoord 9

Consumenten worden in Nederland goed beschermd tegen oneerlijke ondernemers, onder meer door de wettelijke bepalingen over oneerlijke handelspraktijken. Misleiding van consumenten is verboden. Goede consumentenbescherming sluit helaas nooit volledig uit dat sommige ondernemers toch de regels overtreden. In dergelijke gevallen kunnen toezichthouders ACM en, waar het gaat om financiële producten of diensten de AFM, optreden, bijvoorbeeld door boetes op te leggen. Consumenten die een overeenkomst hebben afgesloten onder invloed van een oneerlijke handelspraktijk, kunnen die vernietigen en, indien nodig, naar hun rechtsbijstandverzekering of de rechter stappen.